

Het Nieuwe Inspecteren centraal tijdens Symposium

'Markt moet nieuwe methodiek eigen maken'

Het analyseren en goed beargumenteren van risico's. Inspectie als onderdeel van het totale proces van risicobeheersing. Dat is dus niet hetzelfde als routinematig inspecteren en pas in actie komen bij schade, maar het monitoren van de ontwikkeling van onderkende risico's. Dat is in het kort het uitgangspunt van 'het Nieuwe Inspecteren'. Een strategie waarmee Rijkswaterstaat zich sinds 2007 mee bezighoudt. Rijkswaterstaat besteedt vrijwel het gehele inspectieproces uit. Dat kan alleen als de inspectieresultaten daadwerkelijk een basis vormen voor adequaat risicobeheer. "Feitelijk betekent deze manier van werken een nieuwe samenwerkingsrelatie tussen opdrachtgever en opdrachtnemer, waarbij wij als opdrachtgever veel meer gebruik maken van de kennis die er in de markt aanwezig is", aldus Wim Anemaat, Directeur Techniek & Infrastructuur van Rijkswaterstaat.

Anemaat, tevens bestuurslid van de Betonvereniging, laat er geen misverstand over bestaan, het Nieuwe Inspecteren wordt de regel. Daarvoor biedt het in zijn ogen voor zowel publiek als private partijen te veel voordelen. Hij benadrukte dit dan ook onlangs tijdens het Symposium 'Het Nieuwe Inspecteren', dat onder andere door Rijkswaterstaat op touw was gezet. Ongeveer 180 deelnemers uit de inspectiebranche, kennisinstituten en andere opdrachtgevers boggen zich over het vraagstuk van het nieuwe inspecteren; van schade gerelateerd naar risicogestuurd. Met andere woorden, van te voren in kaart brengen wat er aan een kunstwerk kan gaan mankeren en vervolgens inspecteren om het risicoprofiel aan te vullen en te actualiseren. Hierbij komt het zwaartepunt van de inspectie voor een belangrijk deel te liggen bij het analyseren van een object. Door uitgebreide analyse van verschillende bronnen zoals onderhoudshistorie, storingsrapportages, inspectiehistorie, ontwerptekeningen en een analyse van het actuele gebruik, de huidige en gewenste prestaties en ontwikkelingen in de toekomst ontstaat zo een compleet beeld van mogelijke risico's die een object bedreigen.

Kennis

"Dit betekent voor de inspectiebranche", zei Anemaat op het symposium, "dat het hierdoor veel meer gebruik kan maken van zijn eigen kennis. In het verleden kreeg men van ons de opdracht met daarbij exacte beschrijving van uit te voeren werkzaamheden. Nu gaan wij veel meer met hen in gesprek over wat een goede aanpak is, wat wij van de resultaten verwachten en hoe wij die resultaten moeten duiden. De inspectiebranche krijgt dus veel meer de ruimte om hun kennis in te brengen." Overigens voegde hij hier in één adem aan toe, dat dit niet wil zeggen dat Rijkswaterstaat niet langer de techniek in huis heeft of dit niet langer meer belangrijk zou vinden. "Techniek vinden we nog steeds belangrijk. De belangen die wij hebben bij dit soort inspecties is dat het naar behoefte functioneren van de infrastructuur gewaarborgd moet zijn en daar moeten wij dus iets van kunnen vinden. Maar wij schrijven niet tot in detail voor hoe elke inspectie uitgevoerd moet gaan worden want dat kan de branche net zo goed. Maar dat is wel wennen voor beide partijen. Net zoals wij leren hoe wij onze nieuwe rol invulling moeten geven, moet de markt dat natuurlijk ook."

Instandhoudingsinspecties

"Wij zijn er al geruime tijd mee bezig", vertelt John van Dijk, senior adviseur Onderhoudsmanagement bij Advies- en Ingenieursbureau Movares. "Zeker op het terrein van zogenoemde instandhoudingsinspecties, waarbij de in kaart gebrachte risico's een vertaling krijgen in beheersmaatregelen, hebben wij inmiddels de nodige ervaring." Waar het volgens Van Dijk om gaat is dat eerst alle mogelijke informatie over een kunstwerk wordt verzameld en geanalyseerd. "Waar zitten de risico's en hoe doen die zich voor? Kortom je ontleedt zo'n project helemaal", aldus Van Dijk. Tijdens het seminar hield Van Dijk in zijn workshop zijn gehoor voor dat de uitgevoerde risicoanalyse de schakel is tussen de bureaustudie, inspectie en advies. "Het voordeel is dat je van impliciet werken min of meer overstapt naar expliciet werken. En het ontrafelt een complex vraagstuk in logische eenvoudige delen. Tegelijkertijd vergt het meer energie in de voorbereiding en stelt het hogere eisen aan de medewerkers."

Accuraat

Jaap Bakker, senior-adviseur bij Rijkswaterstaat Infrastructuur diepte in zijn workshop 'Risiko gestuurd inspecteren van infrastructuur', nut en noodzaak van deze nieuwe benadering uit. Bij het verouderen van de infrastructuur en de explosieve groei in verkeersstromen in de afgelopen decennia, nemen de veiligheidsrisico's toe. Het ingrijpen in de doorstroming van het verkeer ten behoeve van onderhoud veroorzaakt hinder en dus aanzienlijke maatschappelijke kosten. Daarom moet het aantal ingrepen zo beperkt mogelijk zijn. Dat kan alleen als je goede, betrouwbare informatie hebt over de onderhoudsbehoefte, nu en in de toekomst. Omdat onderhoudsbudgetten onder druk staan moet elke euro zo efficiënt en effectief mogelijk worden ingezet. Hierbij wordt het steeds duidelijker dat niet zo zeer de conditie van een constructie centraal staat. Het gaat om het tijdig onderkennen van de risico's van diezelfde constructie, al dan niet conditie gerelateerd. Oftewel voor het onderkennen van een risico hoeft er helemaal geen gebrek zichtbaar of meetbaar te zijn. Bovendien leidt ook niet elk gebrek tot onderhoud. De inspectie is, aldus Bakker, veel meer gericht op het elimineren van mogelijke risico's ten aanzien van de vereiste prestaties dan op het inventariseren van de gebreken. Overigens plaatste Bakker de kanttekening dat een risicobeoordeling bij elk inspectieresultaat locatiespecifiek is. "Het is dus heel goed mogelijk dat een zelfde gebrek in twee identieke constructies op verschillende locaties verschillend beoordeeld wordt. Vereiste prestaties zijn objectspecifiek en kunnen over meer aspecten gaan dan alleen veiligheid en functioneren." Als treffend voorbeeld gaf Bakker de betonconservering in een fietstunneltje in het stedelijk gebied dat schoon moet zijn om licht te reflecteren. "Dit is belangrijk voor de veiligheidsbeleving van fietsers in de tunnel. Een betonconservering op een willekeurig viaduct over de rijksweg, waar geen esthetische eisen aan gesteld zijn, mag bij wijze van spreken volledig afladderen en vies worden."

Conclusies

Het Nieuwe Inspecteren is zondermeer in opmars en ook de noodzaak ervan werd door alle symposiumbezoekers onderschreven. Wim Anemaat benadrukte dat marktpartijen bezig zijn met het ontwikkelen van producten om het Nieuwe Inspecteren goed

gestructureerd en onderbouwd hand en voeten te geven. "En ik bespeur, en dat doet mij goed, een groei in de kwaliteit van deze producten."

Opleiding Adviseur infra-inspectie en beheer

Betonvereniging en Bouwen met Staal spelen in op het **Nieuwe Inspecteren**. Er bestaan plannen om een gedegen opleiding op hbo niveau te maken.

Frens Pries, directeur Betonvereniging: "Er is een groep MBO-inspecteurs die met name conditiemeting doet. Het zwaartepunt van deze inspecties is het op uniforme wijze registreren om een bepaalde toestand vast te leggen. Deze inspecteurs moeten voornamelijk uniform leren werken. Analyse en interpretatie is daarbij veel minder aan de orde. Maar om een risico gestuurde inspectie te kunnen uitvoeren zijn aanvullende competenties nodig. Maar een nieuw soort inspecteurs met de benodigde praktijkervaring is niet zomaar aanwezig. We hopen daarom dat een deel van de groep MBO-inspecteurs de slag zal kunnen en willen maken naar HBO-niveau."

Een goede adviseur infra-inspectie en beheer (we moeten dan niet meer spreken van inspecteur: deze functieaanduiding hoort te veel bij het huidige MBO-niveau) is van tenminste HBO-niveau. Op dit niveau zullen we onze opleiding gaan definiëren.

Uitgangspunt is een echte zware opleiding en niet een cursus. Er zullen dus eisen moeten worden gesteld aan het ingangsniveau en de praktijkervaring. Studenten moeten door vooropleiding en werkervaring kunnen aantonen dat een voldoende ingangsniveau aanwezig is. De opleiding heeft een HBO-niveau, een doorlooptijd van 9 tot 12 maanden. Om de twee weken is er onderwijs (middag/avond), daarnaast zullen studenten studie en opdrachten moeten doen. Totale tijdsbesteding 40 tot 60 dagen. Er zal daarbij ruimte zijn voor praktijkbezoeken. De opleiding wordt afgesloten met een soort meesterproef, waarbij studenten in groepen van 2 een inspectie uitvoeren en een beheerbeleid opstellen en presenteren voor een deskundigenpanel.

Het curriculum wordt verder uitgewerkt door Betonvereniging en Bouwen met Staal

Prof. Glerum in functie als voorzitter op de Betondag 1990

In memoriam prof. ir. A. (Toon) Glerum

Op 5 september 2011 is professor Toon Glerum in zijn woonplaats Wassenaar overleden. Toon Glerum was tot 1981 werkzaam bij RWS en internationaal erkend als expert op het gebied van waterbouw. Daarna is hij benoemd tot hoogleraar Waterbouw aan de TUDelft. Dat is hij tot 1993 geweest.

Als voorzitter van de Betonvereniging van 1983 tot 1991 heeft hij eind jaren tachtig en begin negentiger jaren van de vorige eeuw een belangrijke aanzet gegeven tot een nieuwe bloei-periode. Persoonlijk genoot hij van de sterke ontwikkeling die de vereniging heeft doorgemaakt.

Het bestuur en bureau zijn hem veel dank verschuldigd voor zijn grote onbaatzuchtige inzet voor de vereniging.

Een jaar na het overlijden van zijn steun en toeverlaat, zijn vrouw Wil, is hij onverwacht overleden.

We wensen de familie veel sterkte met het verwerken van het verlies.